

Sedamnaesta sednica
FORUMA ZA KLIMATSKE IZGLEDE ZA JUGOISTOČNU EVROPU
(SEECOF-17)
april – maj 2017

KLIMATSKI IZGLEDI ZA LETO 2017. GODINE ZA
JUGOISTOČNU EVROPU I KAVKASKI REGION (SEE&C)

Eksperti za klimu iz mreže Regionalnih klimatskih centara Regionalne asocijacije VI za Evropu Svetske meteorološke organizacije, i to iz nodova za dugoročnu prognozu (Meteo France, Francuska i Roshydromet, Rusija) i monitoring klime (Deutscher Wetterdienst, Nemačka); UK Met-Office-a (Ujedinjeno Kraljevstvo); Globalnog centra za prognozu vremena Evropskog centra za srednjeročne prognoze vremena (ECMWF); Međunarodnog istraživačkog instituta za klimu i društvo (IRI, SAD); Nacionalnog centra za prognozu životne sredine (NCEP, SAD); Virtuelnog centra za klimatske promene za jugoistočnu Evropu (SEEVCCC, Srbija); i nacionalnih hidrometeoroloških službi zemalja SEECOF regiona značajno su doprineli uspešnom sprovođenju SEECOF-17 foruma u pogledu razvoja relevantnih dokumenta i obezbeđivanja naučnih smernica i preporuka.

SEECOF-17 se sastojao od sledećih koraka:

- Korak 1: kvalitativna procena tačnosti klimatskih izgleda za zimu 2016/17. godine
- Korak 2: procena sadašnjeg stanja klime uključujući globalne karakteristike klime velikih razmera i procene njenih verovatnih promena u toku narednih meseci
- Korak 3: donošenje zajedničke prognoze za leto 2017. godine

Sva relevantna dokumentacija postavljena je i ažurirana na internet strani Virtuelnog centra za klimatske promene za jugoistočnu Evropu: <http://www.seevccc.rs>

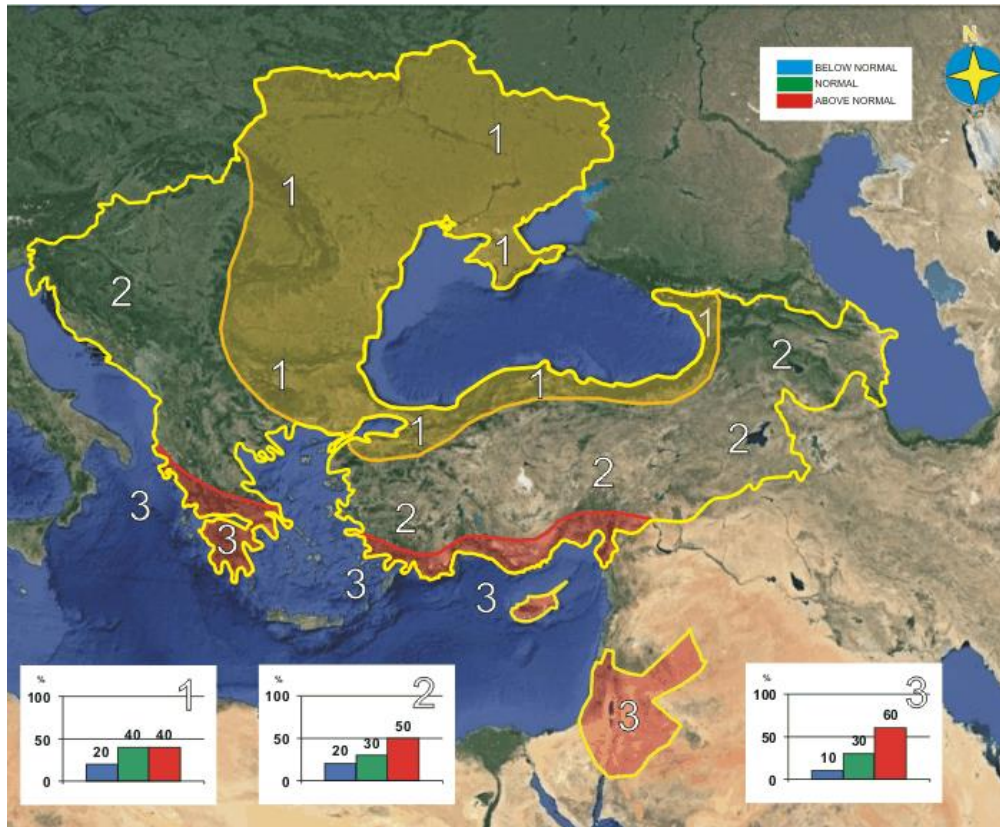
SEECOF-17 KLIMATSKI IZGLEDI ZA LETO 2017. GODINE

Isto kao i MedCOF-8 klimatski izgledi, SEECOF-17 prognoza se zasniva na rezultatima dinamičkih modela, između ostalog i operativnih produkata SEEVCCC centra, statističkih modela kao i poznatih telekonekcija klimatskih karakteristika velikih razmera.

El Ninjo južna oscilacija (ENSO) u tropskom Pacifičkom okeanu zadržava se u neutralnom stanju, sa temperaturom površine okeana iznad proseka u istočnom Pacifiku, i temperaturom površine okeana oko proseka iznad centralnog i centralno-istočnog dela Pacifika. Postojeći prognostički modeli ukazuju na povećanu verovatnoću trenda pojave El Ninja (ENSO) tokom leta i jeseni 2017. godine. Iznad Atlantskog okeana održava se intenzivna negativna anomalija temperature površine okeana koja se prostire od oblasti Labradora do Njufaundlenda i na jug, južno od Islanda. Temperatura površine mora iznad Mediterana je toplija od proseka. Nedovoljno pouzdana sezonska prognoza vremena uslovljena je odsustvom jasnih pokretača klimatskog sistema i samim tim slabim signalom velikih razmera.

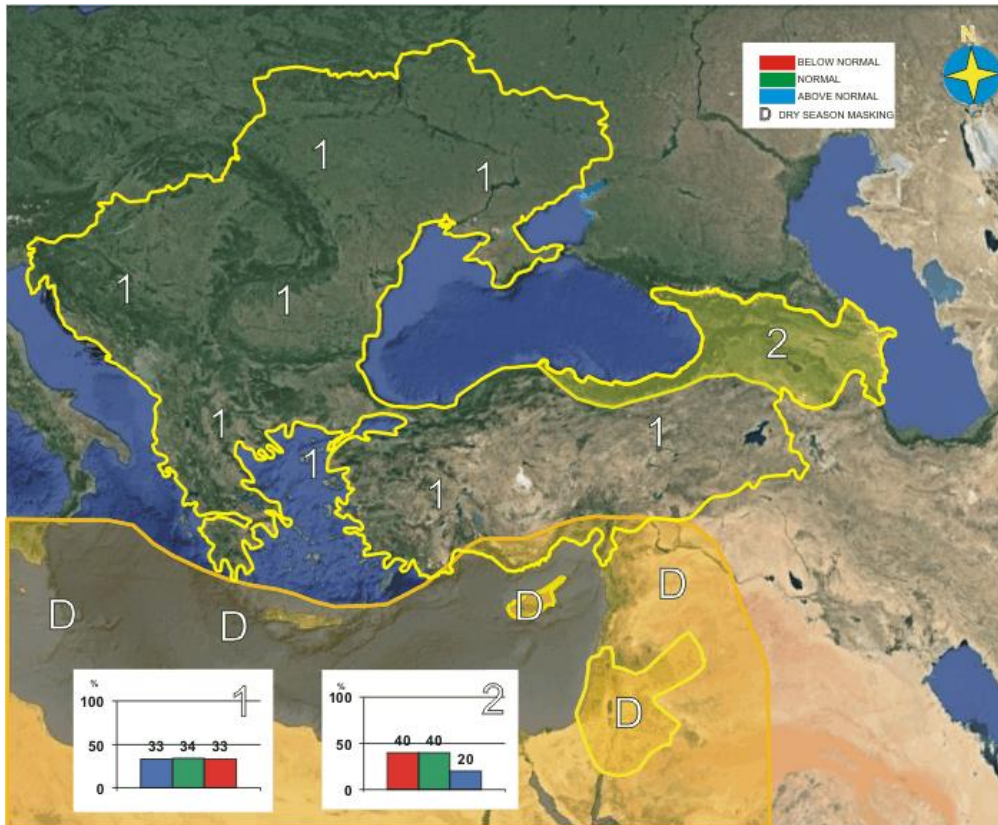
Pored prirodnih pokretača klime, kao što su El Ninjo južna oscilacija (ENSO) i dipol Indijskog okeana (IOD), na klimu regiona utiče i dugoročni trend porasta temperature atmosfere i okeana, zbog globalnog zagrevanja.

Karte pokazuju probablističku zajedničku prognozu za tercilne kategorije anomalija sezonske srednje temperature i padavina, u odnosu na period 1981 – 2010. godine. Zbog trenda klimatskog otopljanja izabrani referentni period ima uticaja na anomalije.

Slika 1. Grafički prikaz temperature vazduha tokom leta 2017.

U celom SEECOF regionu postoje izgledi da letnje temperature vazduha budu iznad proseka. Vrednost verovatnoće za letnje temperature iznad proseka povećava se od severa i severoistoka ka jugozapadnim i južnim delovima SEECOF regiona. Vrednost verovatnoće za prevazilaženje prosečnih letnjih temperatura je manja u istočnom delu Balkanskog poluostrva, Ukrajini i duž obala Crnog mora (zona 1 na slici 1), dok je vrednost verovatnoće za uslove iznad proseka najveća u južnom delu Grčke, oblasti istočnog Mediterana sa pripadajućim obalama, Jordanu i Izraelu (zona 3 na slici 1). Generalno rečeno, relativno visoke vrednosti verovatnoće za pojavu letnjih temperatura vazduha iznad proseka verovatno su jednim delom posledica trenda klimatskog zagrevanja.

Slika 2. Grafički prikaz padavina tokom leta 2017.

Nepouzdanost regionalnih prognoza je veća za padavine nego za temperature. Nepouzdanost je velika za ceo SEECOF region (zona 1 na slici 2) – vrednost verovatnoće za pojavu uslova ispod, iznad i oko proseka je približno jednaka. Izuzetak je oblast južnog Kavkaza i severnoistočne obale Turske (zona 2 na slici 2) sa letnjom količinom padavina ispod ili oko proseka. Treba napomenuti da su u određenim delovima zemlje, posebno planinskim oblastima, usled epizoda povećane konvekcije u kombinaciji sa obilnim padavinama, moguće letnje količine padavine oko ili iznad proseka. U oblasti istočnog Mediterana sa pripadajućim obalama, Krita, Izraela i Jordana, usled maskiranja signala tokom sušne sezone, nije moguće prognozirati ukupne letnje količine padavina.

Napomena:

Svaka detaljnija informacija o sezonskoj prognozi vremena, uz kratkoročno ažuriranje i upozorenja biće dostupna tokom letnjih meseci u nacionalnim meteorološkim službama, zajedno sa detaljima metodologiji i prognozljivosti dugoročnih prognoza.

**Grafički prikaz klimatskih izgleda u ovom izveštaju služi samo kao smernica i ne predstavlja nikakvo mišljenje o pravnom statusu bilo koje zemlje, teritorije, grada ili oblasti, o njihovim nadležnim vlastima, niti se bavi njihovim granicama.*

DODATAK A: Strane koje su dale doprinos forumu SEECOF-17

- Svetska meteorološka organizacija
- Met Office, Ujedinjeno Kraljevstvo
- Međunarodni istraživački institut za klimu i društvo, Sjedinjene Američke Države
- Evropski centar za srednjoročne prognoze vremena (ECMWF)
- Météo France, Republika Francuska
- Roshydromet, Ruska Federacija
- Deutscher Wetterdienst, Federalna Republika Nemačka
- Nacionalni centar za prognozu životne sredine, Sjedinjene Američke Države
- Podregionalni centar za klimatske promene za jugoistočnu Evropu čiji je domaćin Republički hidrometeorološki zavod, SEEVCCC, Republika Srbija
- Institut za geonauke, energetiku, vode i životnu sredinu, Albanija
- Državni hidrometeorološki zavod Jermenije, Jermenija
- Nacionalni institut za meteorologiju i hidrologiju, Republika Bugarska
- Državni hidrometeorološki zavod, Republika Hrvatska
- Meteorološka služba, Republika Kipar
- Nacionalna meteorološka služba Grčke, Grčka
- Nacionalna agencija za životnu sredinu Gruzije, Gruzija
- Meteorološka služba Republike Mađarske, Republika Mađarska
- Meteorološka služba Izraela, Izrael
- Republički hidrometeorološki institut, Bivša Jugoslovenska Republika Makedonija
- Državni hidrometeorološki zavod Moldavije, Moldavija
- Hidrometeorološki institut Crne Gore, Crna Gora
- Nacionalna meteorološka služba, Rumunija
- Federalni hidrometeorološki zavod Federacije Bosne i Hercegovine, Federacija Bosna i Hercegovina, Bosna i Hercegovina
- Republički hidrometeorološki zavod Republike Srpske, Republika Srpska, Bosna i Hercegovina
- Republički hidrometeorološki zavod, Republika Srbija
- Državni meteorološki zavod Turske, Turska
- Hidrometeorološki centar Ukrajine, Ukrajina